

Kolektīvu vadītāju loma Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā

Mg.art Agnese Hermane
Latvijas Kultūras akadēmijas
docente, pētniece

Sustainability of Latvian Cultural Traditions in an *Innovative* Environment

Tradīcijas jēdziena izpratnē neatņemama sastāvdaļa ir starpnieki, kas pienākuma dēļ saglabā nododamo priekšmetu.

Ja priekšmets var pastāvēt bez šiem starpniekiem, tad tradīcijas process **bez starpniekiem pastāvēt nevar.**
(S.Bronner)

Tradīcijas nevar uztvert autonomi no indivīdiem, kas tās piekopj, jo tās nav pašreproducējošas vai radušās pašas no sevis.

Noteicošais kritērijs, lai tradīcija rastos un turpinātos, ir **dzīvs, zinošs, ar vēlmēm esošs cilvēks**, kas var tās īstenot un pielāgot saviem apstākļiem.

Cilvēka vēlme radīt kaut ko īstāku, labāku vai ērtāku ietekmē tradīcijas attīstību.(S.Bronner)

līdzdalības veidi

individuālā	kolektīvā
aktīvā	pasīvā

kolektīvā
līdzdalība

- savstarpēja uzticēšanās
- kopēja satura radīšana un dalīšanās
- kopēja virzība vienā virzienā
- grupas vajadzības kā prioritāte
(David Bohm)

Pētījuma problemātika

amatiermāksla / profesionālā māksla

mākslinieciskā izcilība / līdzdalība

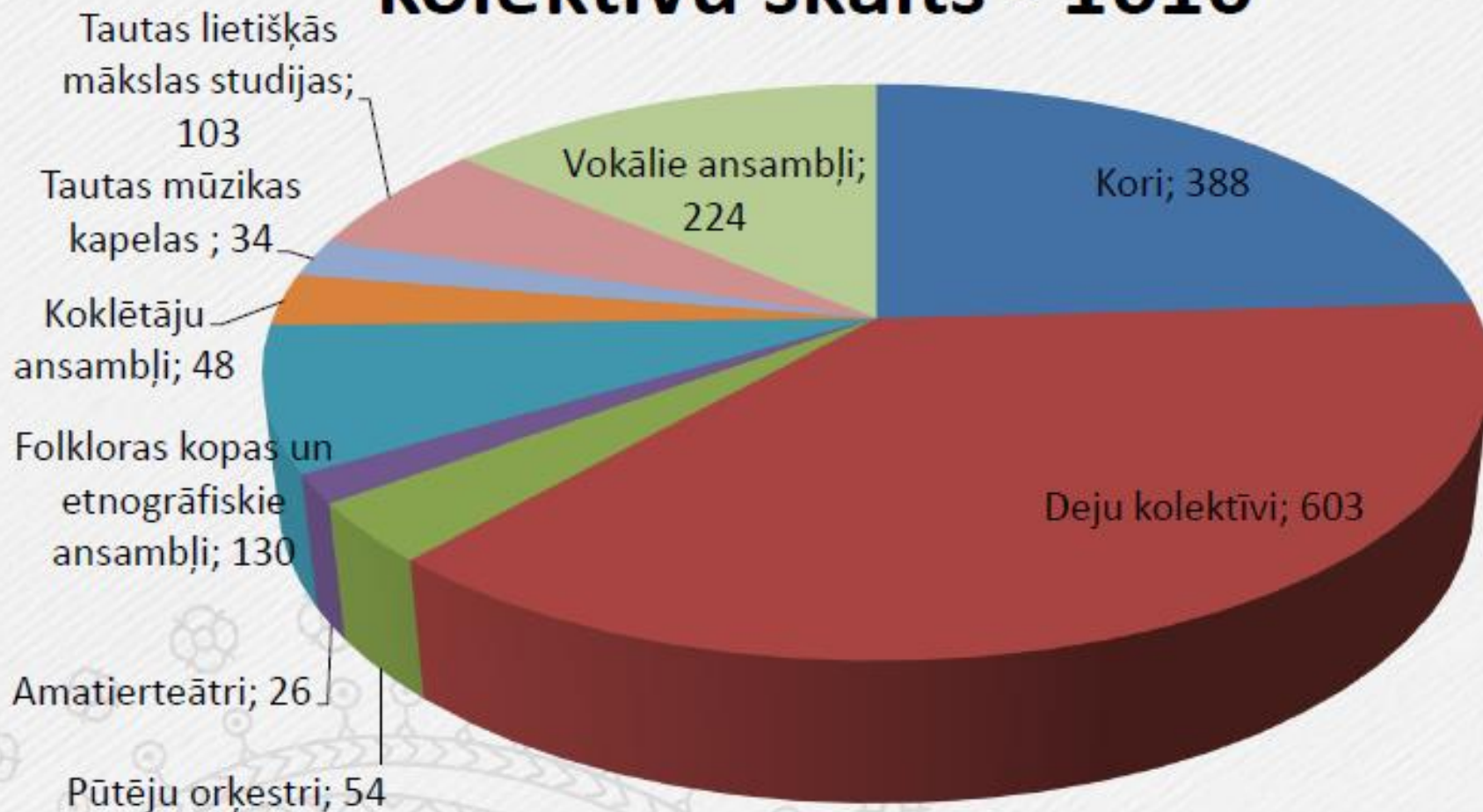
profesionalitāte / spēja motivēt, saturēt kolektīvu

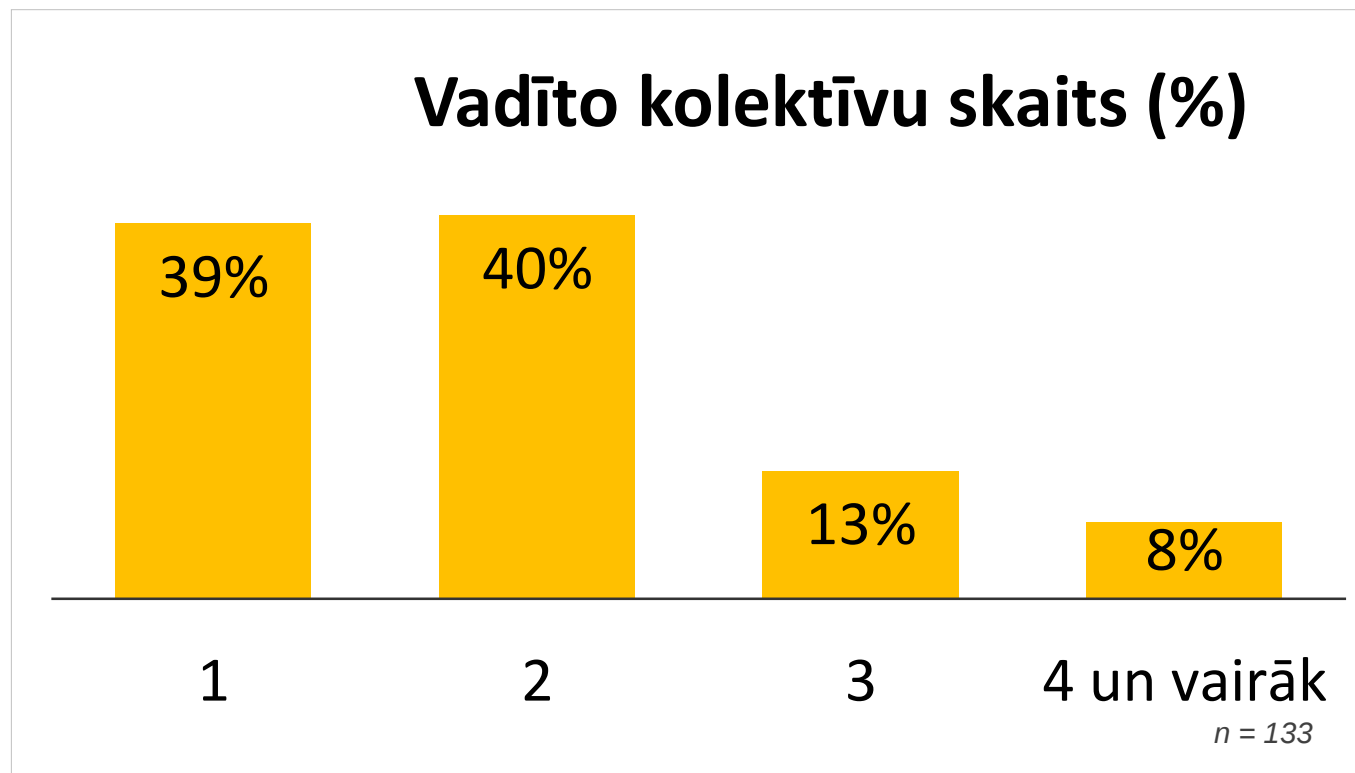
Kādi ir vadītāji un
kāda ir viņu loma
Dziesmu un deju
svētku tradīcijas
saglabāšanā?

2013.gada Dziesmu un deju svētku kolektīvu skaits - 1610

Vairāk kā
puse no
aptaujātajiem
vada divus un
vairāk
kolektīvus

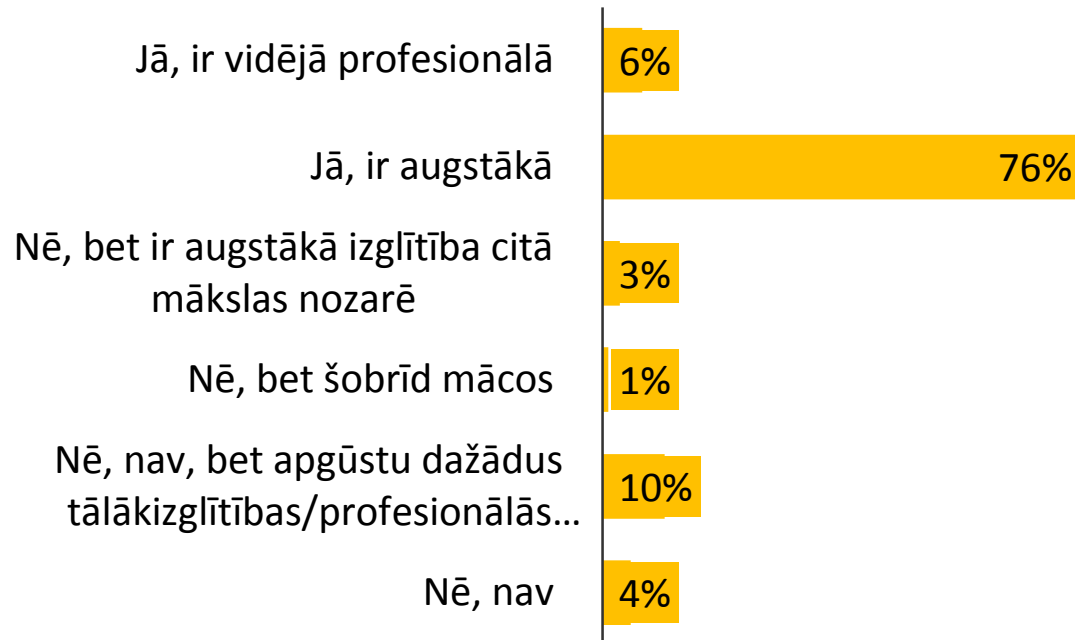

Dziesmu un deju
svētku kolektīvu
vadītāju
aptauja 2016

**76 % vadītāju ir
ieguvuši
augstāko
izglītību nozarē,
kurā vada
kolektīvu**

Dziesmu un deju
svētku kolektīvu
vadītāju
aptauja 2016

**Vai jums ir vai nav iegūta izglītība nozarē, kurā
vadāt savus kolektīvus?**

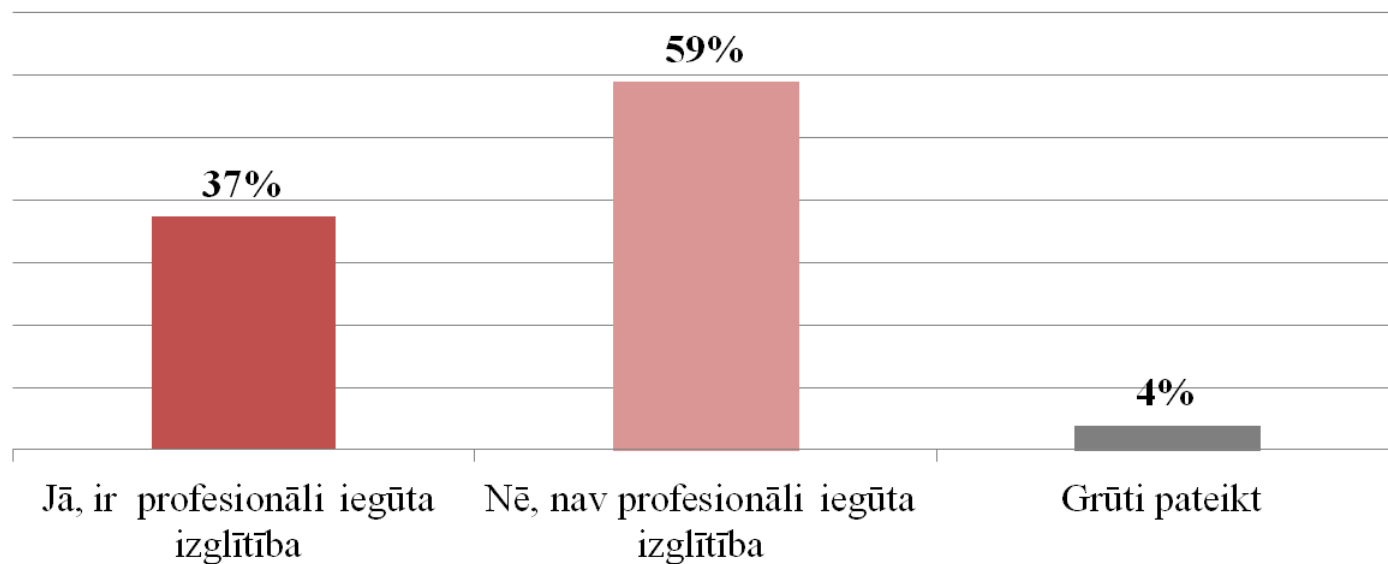
n = 113

Situācija diasporas kolektīvos atšķiras

Diasporas
kolektīvu
vadītāju aptauja
2015

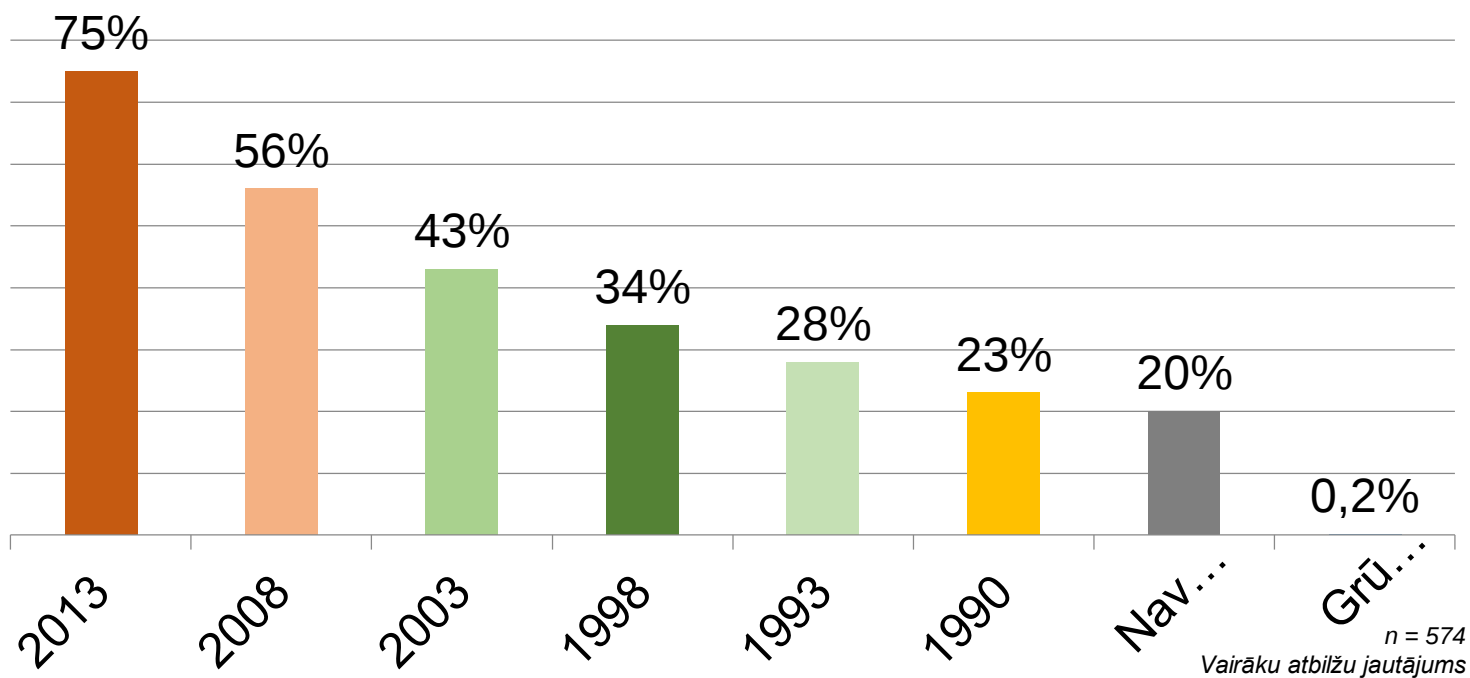
**Vai mākslinieciskajiem vadītājiem ir iegūta
mākslinieciskās grupas vadīšanai atbilstoša
profesionālā izglītība (%)**

n=51

Puse
vadītāju
piedalās
svētkos
5 - 6 reizi

Vispārējie latviešu Dziesmu un deju svētki, kuros
respondents piedalījies pēdējo 20 gadu laikā kā tautas
mākslas kolektīva(-u) vadītājs(-a) (%)

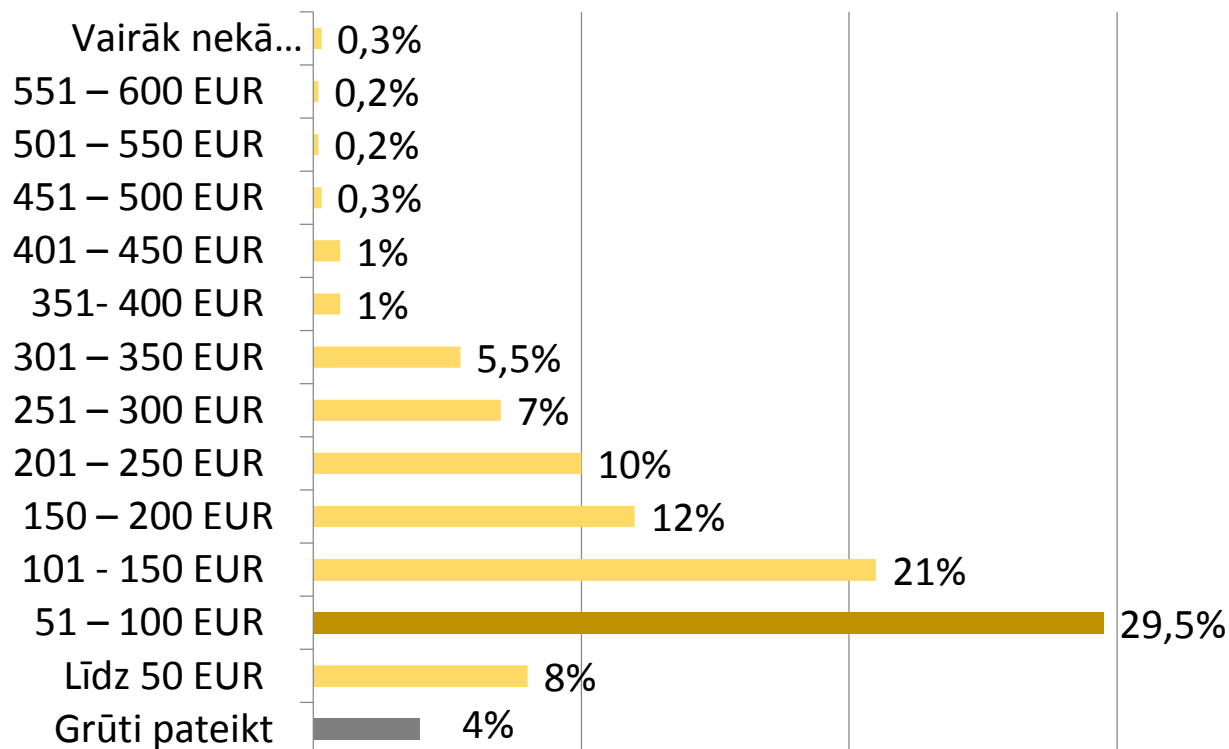

Dziesmu un
deju svētku
kolektīvu
vadītāju
aptauja 2014

Ienākumi bruto par viena kolektīva vadīšanu

Dziesmu un
deju svētku
kolektīvu
vadītāju
aptauja 2014

**Respondentu ienākumi pirms nodokļu nomaksas kā
tautas mākslas kolektīva vadītājam par viena tautas
mākslas kolektīva vadīšanu (laika posmā no 2014.
gada janvāra līdz maijam) (%)**

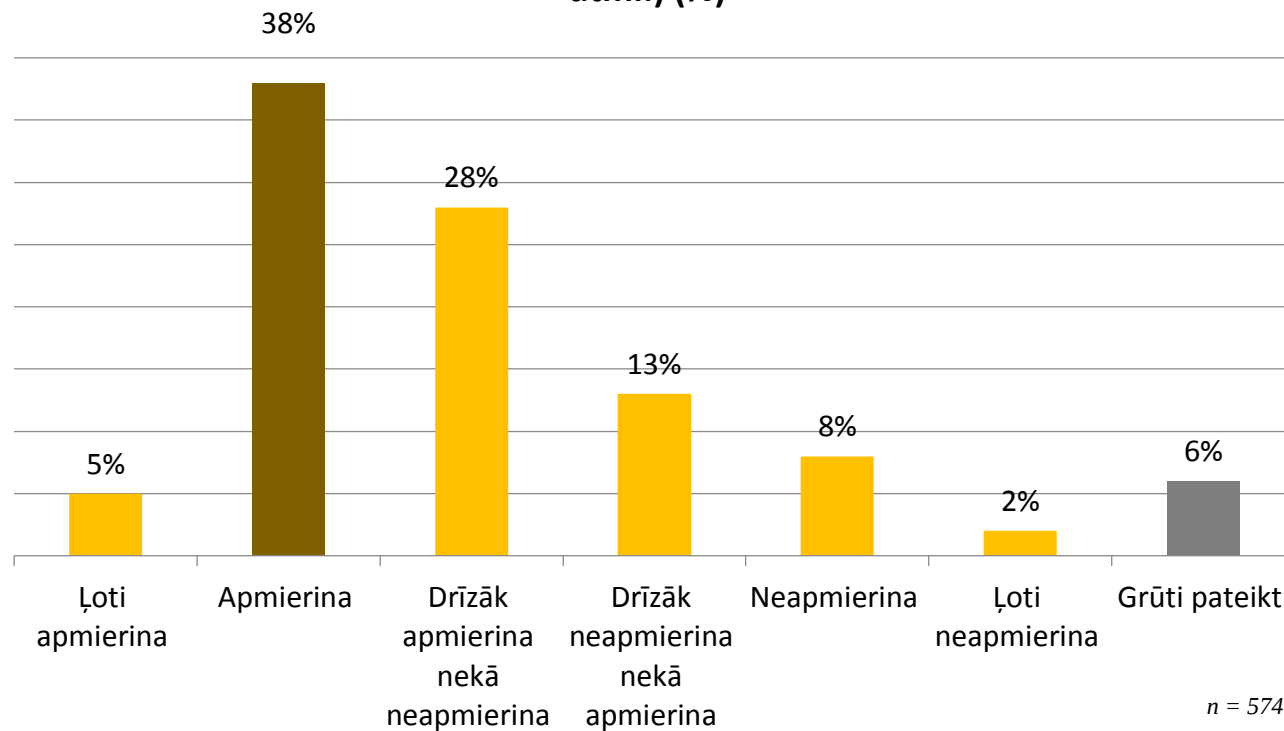

n = 574

Kolektīvu vadītāji ir apmierināti ar sociālo atzinību

Dziesmu un deju svētku kolektīvu vadītāju aptauja 2014

Respondentu apmierinātība ar darba sociālo atzinību (apbalvojumi utml.) (%)

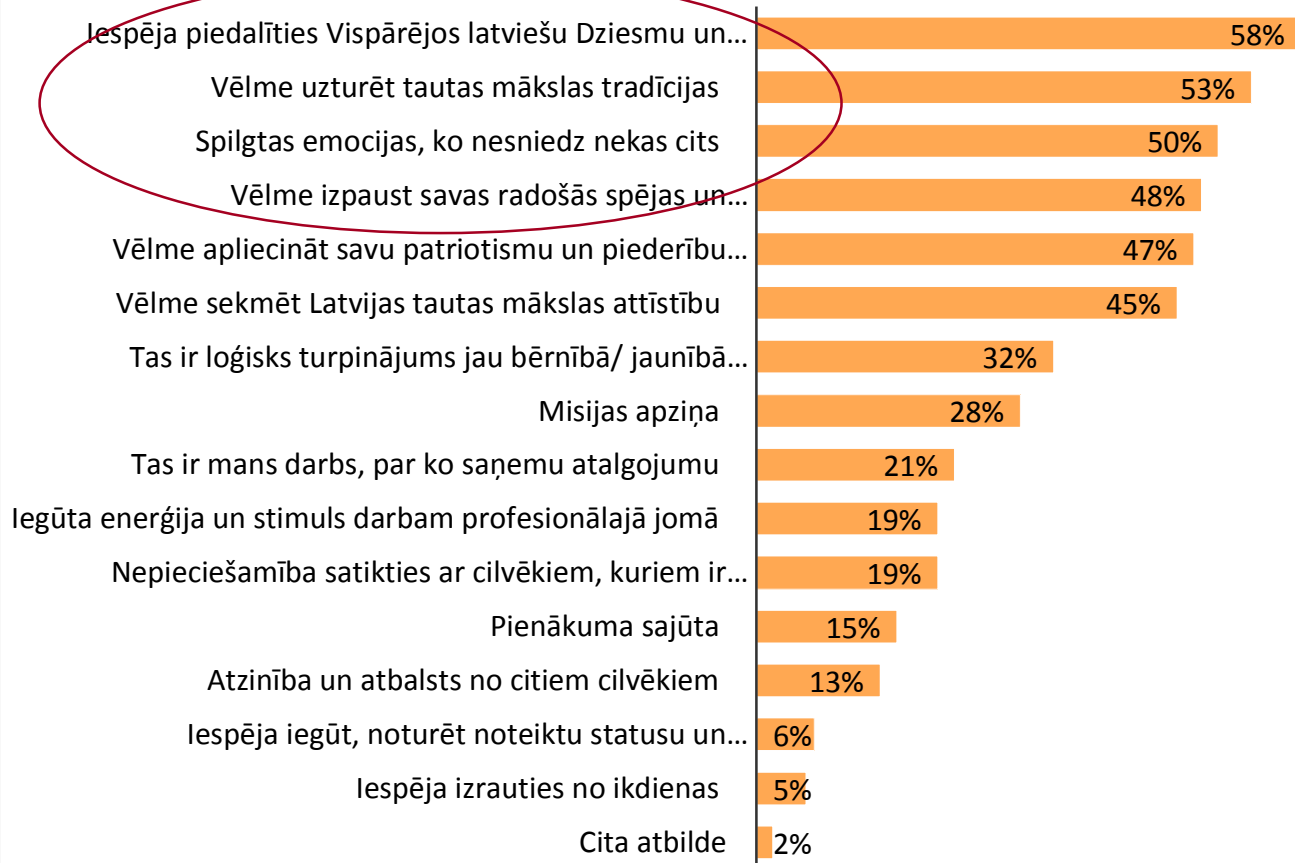
vadītāja galvenie uzdevumi

- aizvest savējos uz svētkiem
- **apgūt repertuāru**
- iedvesmot dalībniekus
- **motivēt un iesaistīt dalībniekus**
- noturēt sastāvu, pilnveidot kolektīvu
- piedalīties Dziesmu svētkos un svētku kustībā skatēs, starpsvētku pasākumos
- popularizēt dziedāšanu, dejošanu, kokles spēli
- radīt pozitīvu vidi un emocijas
- saglabāt latviskumu
- stiprināt kolektīva kopības sajūtu
- **uzturēt, turpināt tradīciju**
- veicināt jaunradi, koristu pašapziņas celšanu, patriotismu

Dziesmu un deju
svētku kolektīvu
vadītāju
aptauja 2016

Visvairāk
motivē
iespēja
piedalīties
svētkos,
vēlme uzturēt
tradīcijas un
emocijas

Iemesli, kas motivē darboties Dziesmu un deju svētku kustībā kā kolektīvu
vadītājam (%)

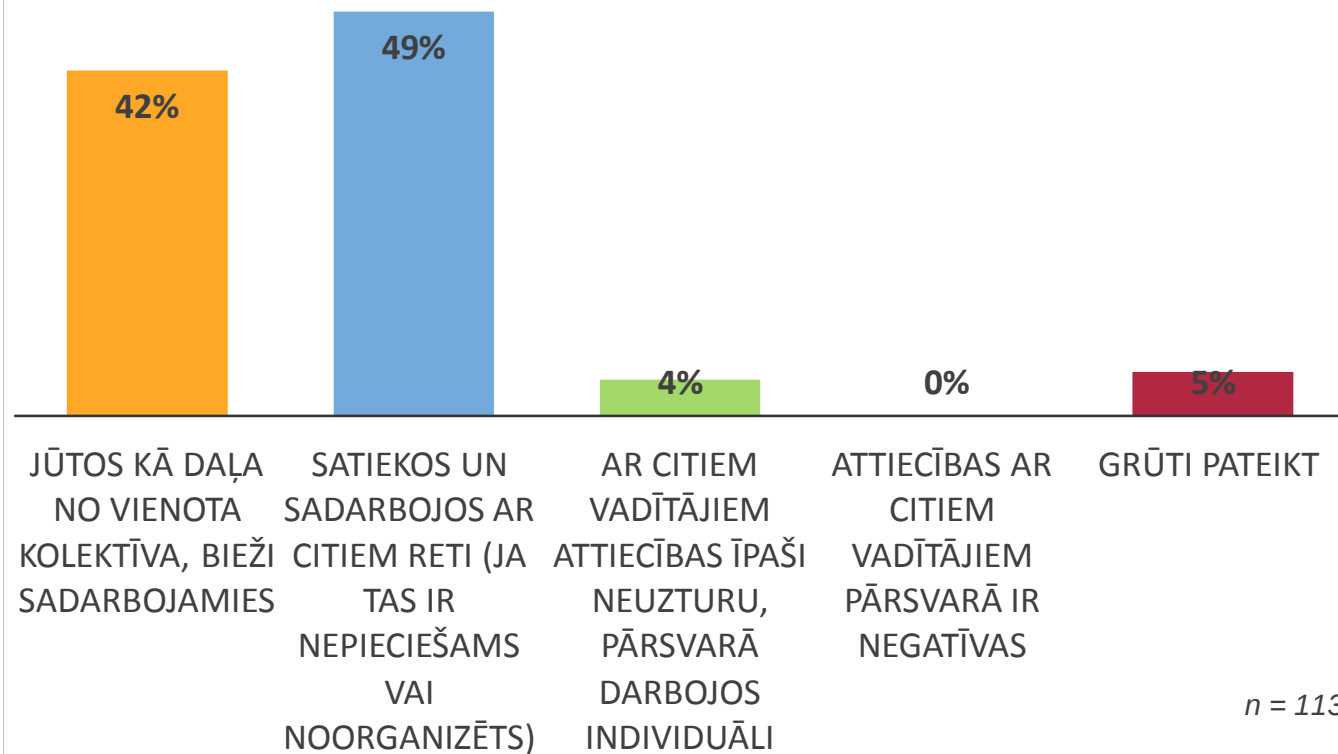
n = 113

Dziesmu un deju
svētku kolektīvu
vadītāju
aptauja 2016

Puse no kolektīvu vadītājiem jūtas vienoti ar citiem, puse ar citiem sadarbojas reti

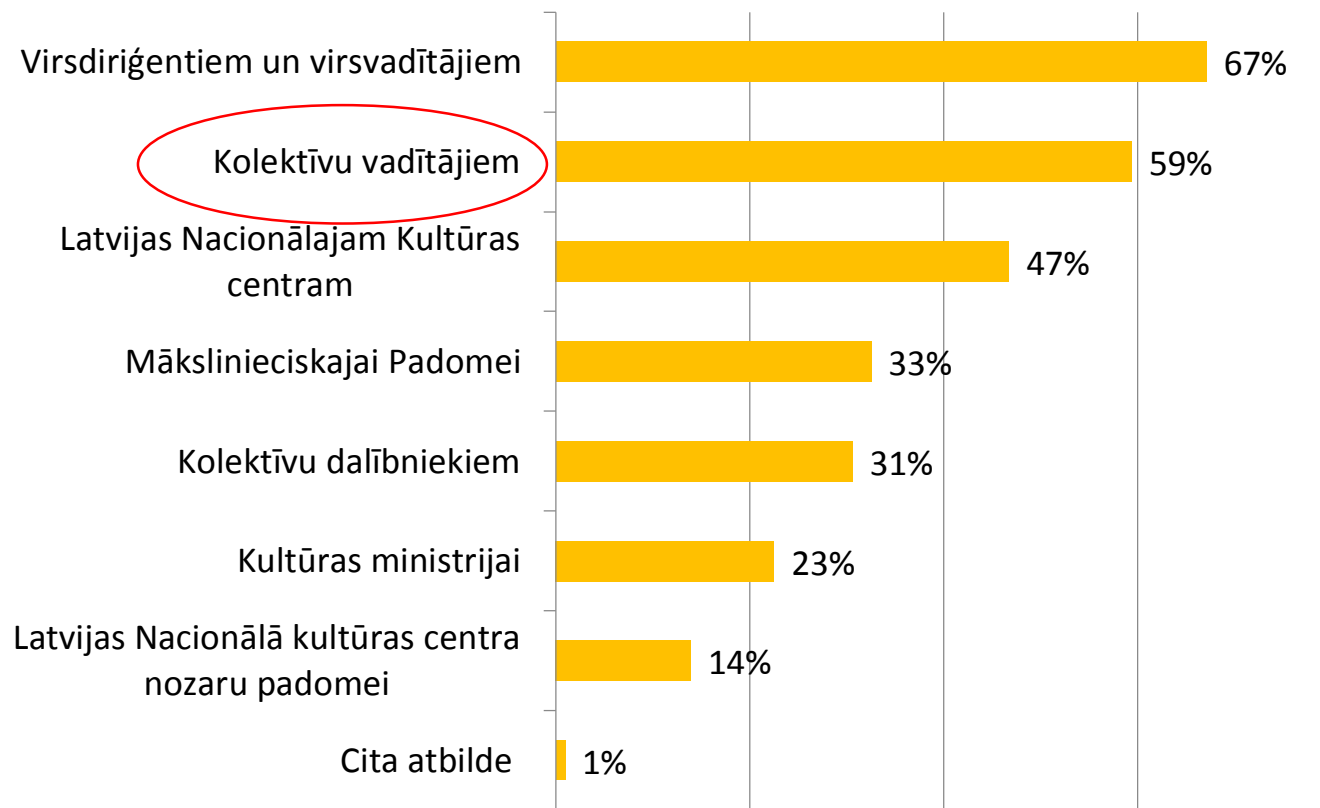
Dziesmu un deju svētku kolektīvu vadītāju aptauja 2016

Raksturojiet savas un citu Jūsu pilsētas/novada kolektīvu vadītāju attiecības (%)

**Dalībnieku
skatījumā
kolektīvu
vadītāji ir otrā
ietekmīgākā
grupa**

Latvijas simtgades 2018.gada Dziesmu un deju svētku repertuāra izvēli visvairāk jāietekmē (%)

n = 1091

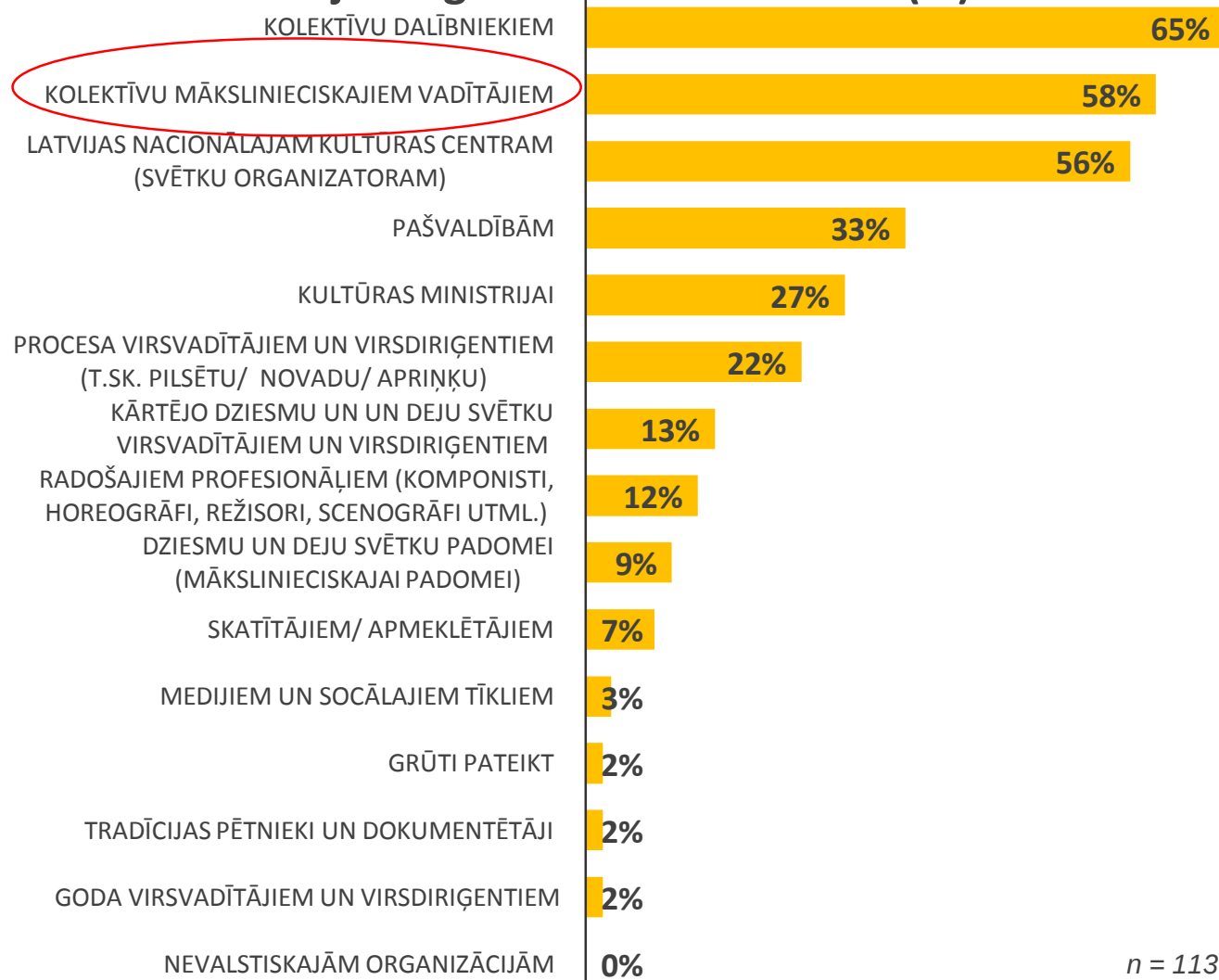
Vairāku atbilžu jautājums, kopējais atbilžu skaits pārsniedz 100%.

Dziesmu un
deju svētku
dalībnieku
aptauja 2014

Dalībnieku
skatījumā
kolektīvu
vadītāji ir otrā
ietekmīgākā
grupa

Dziesmu un deju
svētku kolektīvu
vadītāju
aptauja 2016

Kam ir būtiskākā loma Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un attīstībā (%)

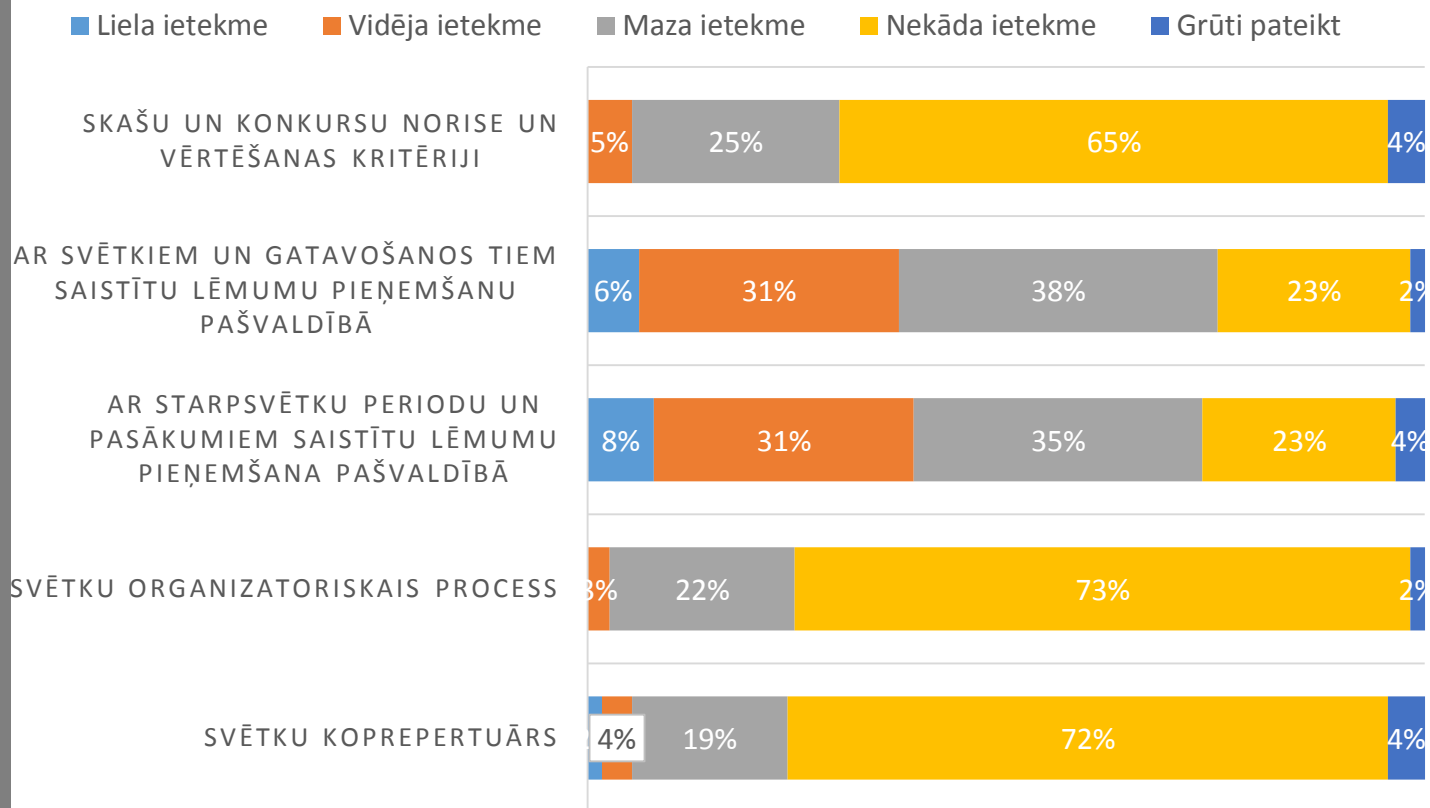
n = 113

*Vairāku atbilžu jautājums, atbilžu skaits pārsniedz

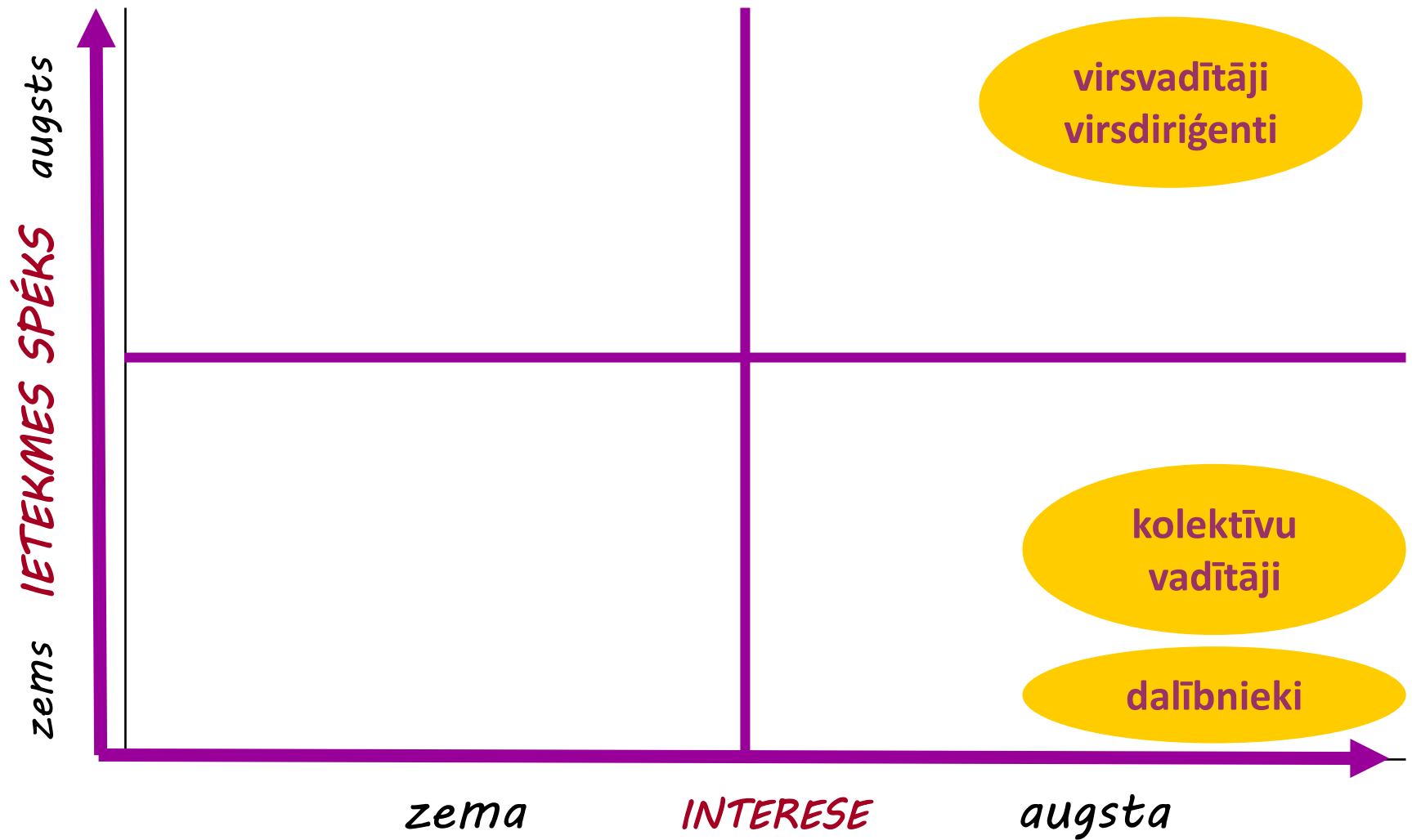
kolektīvu
vadītāji
uzskata, ka
viņiem nav
lielas
ietekmes
nevienā no
jautājumiem

Dziesmu un deju
svētku kolektīvu
vadītāju
aptauja 2016

IESPĒJAS IETEKMĒT SEKOJOŠUS ASPEKTUS (%)

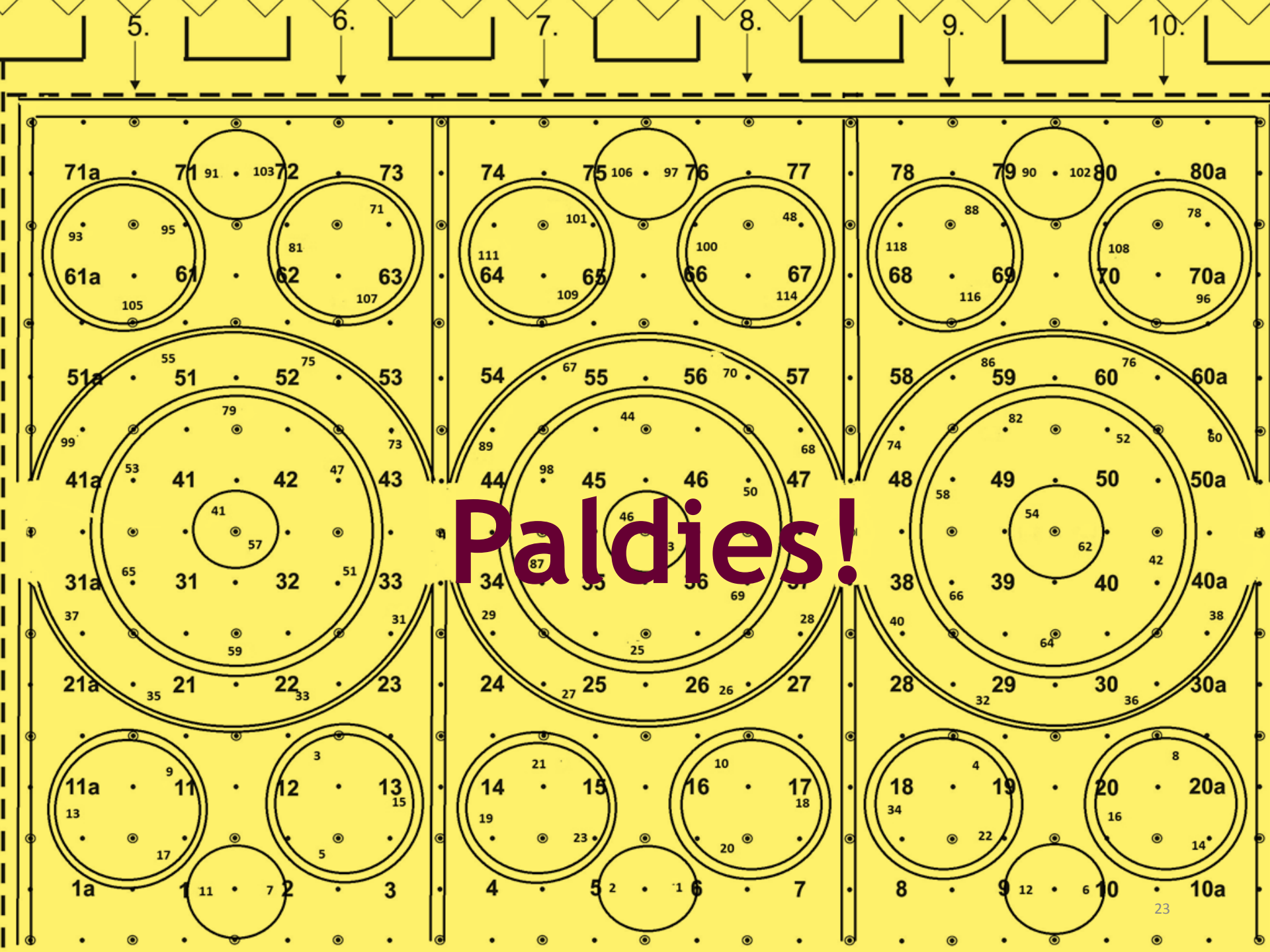
n = 113

Stakeholder Interest and Power Grid / Eden and Ackermann

secinājumi

- ilga pieredze un augsts līdzdalības potenciāls
- lojāli svētkiem, tradīcijai
- neskaidra identitāte un loma svētku organizatoriskajā procesā
- grupa bez būtiskām lēmumu pieņemšanas iespējām
- ar atšķirīgām interesēm, kurai raksturīga savstarpēji augsta konkurence, trūkst kopienas sajūta
- sociāli novērtēta, bet finansiāli nenovērtēta grupa
- kolektīva vadītāja kvalifikācija un radošums var būt kolektīva pievienotā vērtība vai diskriminējošs faktors

Paldies!